Time	Narration
00:02	प्रक आहार देण्याची सामान्य मार्गदर्शक तत्त्वे ह्यावरील स्पोकन ट्युटोरिअलमध्ये आपले स्वागत आहे.
00:06	ह्या ट्युटोरिअलमध्ये आपण शिकणार आहोत,
00:09	6 महिन्याच्या बाळांसाठी पूरक आहार सुरू करण्याचे महत्त्व
00:17	आणि 6 ते 24 महिन्याच्या बाळांसाठी पूरक आहाराची मार्गदर्शक तत्त्वे.
00:23	मुरूवात करू.
00:25	बाळाला जन्मापासून ते 6 महिन्यांच्या कालावधीपर्यंत निव्वळ स्तनपानच करावे.
00:33	6 महिन्यांचे बाळ याचा अर्थ असा नाही की बाळाच्या वयाच्या ६ व्या महिन्याची सुरुवात झाली.
00:40	तिने ६ महिने पूर्ण करून तिच्या वयाचा ७ वा महिना सुरू झाला आहे.
00:47	ह्या वयात, बाळासाठी निव्वळ स्तनपान पुरेसे नसते.
00:54	आईच्या दुधाबरोबरच घरी शिजवलेले पोषक अन्न बाळाला दिलेच पाहिजे.
01:00	हया अन्नास पूरक अन्न म्हणतात.
01:05	हे 6 महिने ते 24 महिन्याच्या बाळास दिले जाणे गरजेचे आहे.
01:13	बाळाला उंच, निरोगी आणि बुद्धिमान बनविण्यात हयाची महत्त्वाची भूमिका आहे.
01:21	वयाच्या ६ व्या महिन्यात पूरक आहार सुरू करणे महत्त्वाचे आहे.
01:27	अन्यथा, बाळाच्या वाढीत आणि विकासात अडथळा येईल.
01:33	नंतरच्या वयात बाळ घन पदार्थ नाकारण्याचीदेखील शक्यता असते.
01:41	लक्षात ठेवा पूरक अन्न स्तनपानास पाठींबा देते.

01:46	म्हणूनच, कमीतकमी वयाच्या २ वर्षापर्यंत स्तनपान देणे आवश्यक आहे.
01:54	प्रकार, सुसंगतता आणि पूरक अन्नाचे प्रमाण बाळाच्या वयानुसार बदलते.
02:03	प्रत्येक वयोगटासाठी विशिष्ट शिफारसी आहेत.
02:08	त्याच मालिकेतल्या दुसऱ्या ट्युटोरिअलमध्ये त्यांची सविस्तर चर्चा केली आहे.
02:14	आता, सर्व वयोगटातील पूरक आहार देण्याच्या महत्त्वपूर्ण मार्गदर्शक तत्त्वांवर चर्चा करू.
02:23	कोणताही नवीन पदार्थ प्रथम बाळाला स्वतंत्रपणे देणे आवश्यक आहे.
02:29	नंतर हे पदार्थ इतर पदार्थांसोबत एकत्र केले पाहिजे.
02:33	बाळाला एखाद्या विशिष्ट पदार्थाचे वावडे आहे का याचे मूल्यांकन करण्यास हे मदत करेल.
02:40	चांगल्या पोषणासाठी विविध प्रकारचे पदार्थ खाणे आवश्यक आहे.
02:46	दर चौथ्या दिवशी बाळाच्या आहारात नवीन पदार्थाची भर घाला.
02:52	आधी दिलेल्या अन्नात 1 चमचा नवीन पदार्थाचा देऊन सुरवात करा.
02:59	रोज हळूहळू त्याचे प्रमाण वाढवा.
03:03	सर्व 8 खाद्य गटांमधील पौष्टिक घट्ट अन्न हळूहळू देणे आवश्यक आहे.
03:11	पहिला आणि सर्वात महत्त्वाचा अन्न गट म्हणजे स्तनपान.
03:17	इतर खाद्य गटांसह दररोज त्याचा समावेश करणे आवश्यक आहे.
03:22	धान्य, मुळे आणि कंद हा दुसरा खाद्य गट आहे.
03:28	ऊसळी, बियाणे आणि मेवा हा तिसरा गट आहे.
03:33	चौथा गट आहे दुधाचे पदार्थ
03:37	पाचवा गट आहे मांस, मासे आणि कोंबडी.

सातवा गट आहे जीवनसत्त्व अ ने समृद्ध फळे आणि भाज्या.
सातवा गट इतर फळे आणि भाज्या आहेत.
तसे पाहता, बाळाच्या आहारात सर्व ८ ही खाद्यगटांचा समावेश असलाच पाहिजे.
जर एखाद्या बाळाच्या आहारात या गटांपैकी 5 पेक्षा कमी गट असतील तर ही एक गंभीर समस्या आहे.
ते त्वरित दुरुस्त केले जाणे आवश्यक आहे.
काही बाळांना आईचे दूध बिल्कूल मिळत नाही.
त्यांच्या आहारात दररोज उर्वरित ७ गटातील खाद्य समाविष्ट करा.
तसेच, त्यांना दररोज 500 मि.ली. प्राण्याचे दूध आणि 2 अतिरिक्त जेवण द्यावे.
बाळाला दूध पाजण्यापूर्वी प्राण्याचे दूध नेहमी उकळवा.
आता आपण बाळाच्या आहारात नवीन खाद्य गट जोडण्याचा क्रम याविषयी चर्चा करू.
आईच्या दुधाबरोबरच पहिल्या 6 गटांमधून पूरक आहार देणे सुरू करा.
वयाच्या ६ महिन्यांनंतर बाळाला जास्त प्रमाणात पोषकद्रव्ये आवश्यक असतात.
तथापि, सुरुवातीच्या काळात दिले जाणारे अन्नाचे प्रमाण कमी असते.
म्हणून, पहिल्या ६ गटातील पौष्टिक घट्ट पदार्थ दिले जाऊ शकतात.
हे पदार्थ प्रथिने आणि चांगले मेद यासारख्या पोषकद्रव्यांनी समृद्ध असतात.
बाळाची उंची आणि स्नायूंच्या विकासासाठी ते महत्त्वाचे आहेत.
बाळाच्या मेंदूच्या विकासासाठी चांगले मेद महत्त्वपूर्ण आहेत.
या पदार्थांनंतर भाज्या आणि फळे देणे सुरू करा.

05:45	भाज्या आणि फळांमध्ये जीवनसत्त्वे आणि खनिजे भरपूर असतात.
05:52	तथापि, ते पहिल्या ६ गटांतील प्रथिने आणि चरबीइतके समृद्ध नसतात .
06:00	म्हणूनच, वजन वाढण्याचे थांबणे किंवा कमी होणे हे टाळण्यासाठी ते उशिरा सुरू केले जातात.
06:07	तसेच, फळे चवीला गोड असतात.
06:11	हे महत्त्वाचे आहे की गोड चव अनुभवण्यापूर्वी लहान मुलांनी विविध प्रकारच्या चवी अनुभवलेल्या असाव्यात.
06:18	वेगवेगळ्या चवी अनुभवल्यामुळे मुलांना जास्तीत जास्त पदार्थ घेण्यास मदत होते.
06:24	यामुळे नंतर ते "मोजकेच खाणारे" बाळ होण्याची शक्यता कमी असते.
06:31	म्हणूनच, इतर सर्व प्रकारच्या पदार्थांचा आहारात समावेश केल्यानंतरच मुलाच्या आहारात फळांचा समावेश केला पाहिजे
06:39	दिवसातून एकदा किंवा दोनदा ताजे, हंगामी, स्थानिक फळे देण्याची शिफारस केली जाते.
06:47	नियमित जेवणानंतर मिष्टान्न म्हणून फळ देता येते.
06:52	फळांचा घट्ट रस बाळाच्या नियमित जेवणामध्ये मिसळू नये.
06:58	ह्या वयोगटासाठी फळांचा रस वापरण्याची शिफारस केलेली नाही
07:03	यात घरगुती आणि तयार अशा दोन्हीही प्रकारचा फळांच्या रसाचा समावेश आहे.
07:09	लक्षात ठेवा, २ वर्षांपर्यंत स्तनपान देणे सुरू ठेवा.
07:15	कडक अन्न देणे टाळा ज्यामुळे बाळाला गुदमरल्यासारखे होऊ शकते.
07:21	अख्खा मेवा, द्राक्षे, चणे आणि कच्चे गाजरचे तुकडे ही अशा पदार्थांची उदाहरणे आहेत.
07:30	ताजे शिजवलेले घरगुती अन्न, स्वच्छपणे तयार केलेले बाळासाठी सर्वीत्कृष्ट आहे.

07:37	जर बाळाचे भोजन साठवायचे असेल तर कृपया आमच्या सेफ स्टोरेजवरील ट्युटोरिअल पहा.
07:44	सुरक्षित तयारी आणि बाळाचा आहार देण्याविषयीही याच ट्युटोरिअलमध्ये चर्चा आहे.
07:52	कृपया अधिक माहितीसाठी आमच्या संकेतस्थळाला भेट द्या.
07:56	अन्नासोबतच उकळून थंड केलेले पाणीदेखील ६ महिन्यांच्या बाळाला दिले जाऊ शकते.
08:03	दिवसातून दोनदा 30 ते 60 मिली पाण्याने सुरवात करा.
08:10	ह्याचे प्रमाण गरम वातावरणात आणि बाळाच्या मागणीनुसार वाढवा.
08:16	आईचे दूध आणि पाणी हे बाळासाठी सर्वोत्कृष्ट पेय आहेत.
08:21	तथापि, त्यांची योग्य वेळ असणे आवश्यक आहे.
08:25	जेवणाआधी बाळाला आईचे दूध किंवा पाणी देऊ नका.
08:31	भुकेलेले बाळ नवीन पदार्थ खाण्याचा संभव असतो.
08:37	जेवणाच्या 20 ते 30 मिनिटांपूर्वी किंवा नंतर बाळाला स्तनपान किंवा पाणी देऊ शकता.
08:46	मुलाची वाढ चांगली होण्यासाठी पुरेसा पूरक आहार आवश्यक आहे.
	ह्यासह आपण ट्युटोरिअलच्या समाप्तीकडे आलो आहोत.
08:52	सहभागासाठी धन्यवाद.
	हे स्क्रिप्ट लता पोपळे ह्यांनी अनुवाद केले असून ह्यासाठी आवाज राधिका हुद्दार ह्यांनी दिला आहे.